

Warszawa, dnia 14 marca 2014 r.

DIŚ-WGI.0911.4.2014.mjr

Pani
Hanna Dzikowska
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Gdańsku
ul. Chmielna 54/57
80 - 748 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia BP.011.4.2013.MN, z dnia 12 listopada 2013 r. zespół kontrolujący Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przeprowadził w dniach 14-15 listopada 2013 r. kontrolę problemową w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku ul. Chmielna 54/57, 80 - 748 Gdańsk - w następującym zakresie:

1. Poprawność realizacji zapisów związanych z rejestrem form ochrony przyrody

Kontrola została przeprowadzona przez zespół w składzie :

- Piotr Dobrzyński, Naczelnik Wydziału Geoinformacji w Departamencie Informacji o Środowisku GDOŚ
- Małgorzata Jankowska-Różyńska, główny specjalista w Wydziale Geoinformacji w Departamencie Informacji o Środowisku

Koordynator kontroli: Piotr Dobrzyński

Kontrola obejmowała okres od 2010 r. do I półrocze 2013 r.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092).

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli pod nr 11

RDOŚ w Gdańsku kieruje od 1 grudnia 2008 r. do dnia dzisiejszego Pani Hanna Dzikowska.

Ustalenia kontroli

Na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego działalność RDOŚ w zakresie kontrolowanego zagadnienia została **oceniona pozytywnie**.

W Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku istnieje jedno stanowisko wieloosobowe do spraw baz danych i informacji o środowisku. W zakresie obowiązków osoby zatrudnionej na wyżej wymienionym stanowisku znajduje się administrowanie bazami danych GIS, prowadzenie rejestru form ochrony przyrody, udostępnianie informacji o środowisku, współpraca przy opracowywaniu planów zadań ochronnych PZO, współpraca przy opracowywaniu opisów przedmiotu zamówienia dla planów ochrony rezerwatów przyrody, opiniowanie opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody oraz planowanie rozwoju systemu informacji przestrzennej w RDOŚ z pozyskaniem środków finansowych włącznie.

Rejestr form ochrony przyrody prowadzony jest w formie opisowej, w tabelach w formacie Excel i z wykorzystaniem systemu informacji geograficznej GIS. Dane przestrzenne zgromadzone są w geobazie wielodostępnej. Dane te są udostępnione dla pracowników RDOŚ w systemie zewnętrznym GIS. Ponadto dane przestrzenne z rejestru form ochrony przyrody udostępnione są za pośrednictwem portalu GIS oraz za pośrednictwem usługi WMS. Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, w dziale formy ochrony przyrody nie zostały zamieszczone dane z rejestru dotyczące Obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. pomorskiego.

Aktualizacja rejestru form ochrony przyrody odbywają się na bieżąco w oparciu o akty prawne o ustanowieniu, utworzeniu, wyznaczeniu formy ochrony przyrody przekazywane do RDOŚ z gmin lub urzędów marszałkowskich. Ze względu na fakt, częstego nie wywiązywania się gmin z art. 114 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, raz na kwartał pracownicy RDOŚ sprawdzają aktualność rejestru na podstawie Dzienników Urzędowych Wojewody i w przypadku rozbieżności nanoszą stosowne poprawki.

W regionalnej dyrekcji ochrony środowiska nie opracowano procedury wpisywania danych do rejestru. Zmian danych w rejestrze dokonuje się na podstawie aktów prawnych o utworzeniu lub ustanowieniu formy ochrony przyrody, a także innych aktów prawnych dotyczących form ochrony przyrody. Dodatkowo zmiany granic (zmiany w geometrii) lub danych zawartych w tabelach atrybutów form ochrony przyrody odnotowuje się w tabeli, w formacie Excel.

Rejestr form ochrony przyrody jest zamieszczony na stronie internetowej regionalnej dyrekcji ochrony środowiska, w dziale formy ochrony przyrody, gdzie podano linki do informacji o poszczególnych formach ochrony przyrody oraz odrębne zestawienia w postaci tabel w formacie Excel i .pdf dla takich form ochrony przyrody jak: rezerваты przyrody i parki krajobrazowe. Wyżej wymienionych informacji nie podano w odniesieniu do obszarów chronionego krajobrazu oraz użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody. Zamieszczono informacje, że *Informacje na temat form ochrony przyrody można także znaleźć w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody - <http://crfop.gdos.gov.pl/>*

Dane przestrzenne z terenu województwa pomorskiego prezentowane są przez map serwis z dostępem przez stronę www, adres internetowy <http://portalgis.gdansk.rdos.gov.pl>. Serwis

prezentuje dane przebiegu granic takich form ochrony przyrody jak: parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, pomniki przyrody. Charakter danych referencyjnych posiadają rezerваты przyrody i obszary Natura 2000, Dane dla pozostałych form ochrony przyrody są w trakcie weryfikacji i aktualizacji. Poprzez serwis prezentowane są także dane z inwentaryzacji przyrodniczych. W ramach serwisu uruchomiono usługę WMS.

W związku z weryfikacją i aktualizacją regionalnego rejestru form ochrony przyrody Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku podejmował działania mające na celu pozyskanie danych o formach ochrony przyrody z gmin. Na przestrzeni lat 2010-2011 przekazano pisma do wszystkich gmin w województwie z prośbą o przekazanie kopii aktów prawnych form ochrony przyrody powołanych przez gminy oraz wypełnienie formularzy według załączonego wzoru dla takich form ochrony przyrody jak: obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody. Do gmin, które nie przekazały informacji przekazano pisma przypominające. Dane otrzymane z gmin wymagają weryfikacji, w wielu przypadkach również weryfikacji terenowej. Dotyczy to zwłaszcza pomników przyrody i użytków ekologicznych. W rozmowach podkreślono ważne znaczenie realizacji projektu „Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody”, którego celem będzie pozyskanie na potrzeby rejestru informacji o lokalizacji pomników przyrody oraz użytków ekologicznych powołanych przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody.

W czasie kontroli zwrócono uwagę na konieczność ujednoczenia danych dotyczących form ochrony przyrody prezentowanych w serwisach regionalnej dyrekcji ochrony środowiska i centralnym rejestrze form ochrony przyrody. Aby zapewnić jednolitość i komplementarność prezentowanych danych ważne jest, aby prezentowane dane pochodziły z jednego źródła. Prowadzenie przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska rejestru form ochrony przyrody jako elementu centralnego rejestru form ochrony przyrody, przyczyniłoby się do poprawy efektywności gromadzenia danych, a także zmniejszenia kosztów prowadzenia baz danych. Rola regionalnego dyrektora ochrony środowiska w procesie aktualizacji centralnego rejestru form ochrony przyrody została określona w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody.

W trakcie kontroli zwrócono uwagę na niespójności w nazwach rezerwatów przyrody zamieszczonych w rejestrze. Niespójności dotyczą następujących rezerwatów: *Jezioro Małe i Duże Sitno* oraz *Darżlubskie Buki*. W aktach prawnych o uznaniu za rezerwat przyrody: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 grudnia 1981 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z dnia 7 grudnia 1981 r. Nr 29, poz. 271) i Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lutego 1960 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z dnia 7 kwietnia 1960 r. Nr 31 poz. 151) występują inne nazwy wyżej wymienionych rezerwatów odpowiednio: *Jeziora Małe i Duże Sitno* oraz *Darżlubskie Buki*. Natomiast w Obwieszczeniu Wojewody Pomorskiego z dnia

10 października 2001 r. w sprawie wykazu rezerwatów przyrody województwa pomorskiego ustanowionych przed dniem 31 grudnia 1998 r. są nazwy *Jezioro Małe i Duże Sitno* i *Darżlubskie Buki*.

Kontroli poddano także wywiązywanie się Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z obowiązku wynikającego z art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody. W okresie objętym kontrolą RDOŚ w Gdańsku wydał następujące akty prawne z zakresu rezerwatów przyrody:

- w roku 2009 utworzono jeden rezerwat przyrody pod nazwą Dolina Kulawy - Zarządzenie Nr 14/09 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2009r. Nr 106 poz. 2091),
- powiększono dwa rezerваты przyrody: Jezioro Głębocko - Zarządzenie Nr 13/09 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2009 r. Nr 106.poz. 2090); oraz rezerwat przyrody Pełcznica - Zarządzenie Nr 12/09 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2009r. Nr 106 poz.2089
- w roku 2011 utworzono jeden rezerwat przyrody pod nazwą "Mocządko" na podstawie Zarządzenia Nr 26/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Mocządko". (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2011 roku Nr 3, poz. 90),
- powiększono rezerwat przyrody "Jezioro Krasne" na podstawie Zarządzenia Nr 25/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28 września 2011r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Krasne". (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2011r. Nr 169, poz. 3819),
- w roku 2012 powiększono rezerwat przyrody "Jezioro Cechyńskie Małe" na podstawie Zarządzenia Nr 10/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 lipca 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Cechyńskie Małe". (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2012 r. poz. 3274),
- w roku 2013 zlikwidowano dwa rezerваты: Opalenie Dolne i Opalenie Górne, a w to miejsce utworzono nowy rezerwat Opalenie na podstawie Zarządzenia NR 23/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 czerwca 2013 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Opalenie”. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2013 r. poz. 2658.)
- ponadto utworzono rezerwat „Mechowisko Radość” na podstawie Zarządzenia Nr 25/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28 czerwca 2013r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Mechowisko Radość”. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2013 r. poz. 2737).

Wyżej wymienione akty prawne nie zostały przekazane Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska zgodnie z art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody.

Aby podnieść efektywność przekazywania kopii aktów prawnych o utworzeniu lub ustanowieniu form ochrony przyrody oraz innych aktów dotyczących tych form, w czasie kontroli zwrócono uwagę, aby w pismach do gmin dotyczących uzgadniania projektów uchwał rad gmin o ustanowieniu form ochrony przyrody oraz innych aktów prawnych dotyczących tych form zamieszczano informację o obowiązku przekazywania wyżej wymienionych aktów prawnych w trybie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tzn. obowiązek przekazywania przez organy, które utworzyły lub ustanowiły formę ochrony przyrody aktów prawnych o utworzeniu lub ustanowieniu tych form w ciągu 30 dni od jej ustanowienia oraz dokonuje wpisu tych informacji do centralnego rejestru form ochrony przyrody.

Przedmiotem kontroli objęto także proces udostępniania danych z rejestru. Dane z rejestru są udostępniane poprzez serwis www. Ponadto dane, zwłaszcza dane przestrzenne udostępniane są na wniosek, którego wzór jest dostępny na stronie internetowej regionalnej dyrekcji ochrony

środowiska. W toku kontroli ustalono, że istnieje potrzeba opracowania procedury udostępniania danych przestrzennych jednolitej dla wszystkich regionalnych dyrekcji ochrony środowiska.

W zakresie dostosowania rejestru w ramach realizacji zadań związanych z implementacją Dyrektywy 2007/2WE ustanawiającej infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie (INSPIRE), ustalono, że regionalny dyrektor ochrony środowiska nie posiada zbioru metadanych, zbiory metadanych będą tworzone i opublikowane w katalogu GDOŚ, rejestr form ochrony przyrody nie był testowany pod kątem dostosowania do INSPIRE.

(Dowód: akta kontroli str. 1-30)

Biorąc pod uwagę powyższe oceny, uwagi i wnioski wnoszę o:

1. Zamieszczenie na stronie Internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku danych z rejestru dotyczących obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody. Obecnie zamieszczona informacja, że *Informacje na temat form ochrony przyrody można także znaleźć w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody - <http://crfop.gdos.gov.pl/>* może pozostać jako informacja dodatkowa.
2. Usunięcie niespójności w nazwach rezerwatów przyrody Jezioro Małe i Duże Sitno oraz Darżlubskie Buki zamieszczonych w rejestrze.
3. Przekazywanie Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska aktów prawnych o uznaniu za rezerwaty przyrody oraz innych aktów prawnych dotyczących rezerwatów przyrody zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody.
4. Zamieszczanie w pismach dotyczących uzgadniania projektów uchwał o ustanowieniu form ochrony przyrody oraz innych aktów prawnych dotyczących tych form, kierowanych do sejmików wojewódzkich oraz rad gmin, informacji o obowiązku przekazywania wyżej wymienionych aktów prawnych w trybie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
5. Udział pracowników merytorycznych uczestniczących w uzgadnianiu uchwał w szkoleniu z zakresu legislacyjnego opracowania aktu prawa miejscowego

Przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne, proszę Pana Dyrektora o złożenie pisemnej informacji odnośnie sposobu wykorzystania wyników kontroli oraz o podjętych działaniach zmierzających do realizacji zaleceń pokontrolnych – w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

W przypadku realizacji zalecenia pokontrolnego nr 5 proszę o wytypowanie w 2014 r. pracowników do udziału w szkoleniu organizowanym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
[Podpis]